

T. B. M. M.

(S. Sayısı : 115)

Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Birbirlerine Olan Borçlarının Tahkimi Hakkında 7.5.1992 Tarih ve 3799 Sayılı Kanun ve Anayasanın 89 uncu Maddesi Gereğince Cumhurbaşkanınca Bir Daha Görüşülmek Üzere Geri Gönderme Tezkeresi ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/411)

Türkiye

Cumhurbaşkanlığı

B.01.0.KKB.0.00.00.00.

Kan. Kar. : 39.18/A-5-92-367-1208

Konu : 3799 Sayılı Kanun

27.5.1992

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 12 Mayıs 1992 tarih ve A.01.0.GNS. 0.10.00.02/525-2470 sayılı yazınız.

İlgideki yazınıza ekli olarak gönderilen ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunca 7.5.1992 tarihinde kabul edilen 3799 sayılı "Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Birbirlerine Olan Borçlarının Tahkimi Hakkında Kanun" incelenmiştir.

1. Kabul edilen Kanunla yapılan düzenlemeler aşağıda yazılı olduğu biçimde özetlenebilir.

a) Kanun kapsamına giren tüm kurum ve kuruluşların 31.12.1991 tarihi itibarıyla birbirlerine olan ana para, faiz, gecikmeye ilişkin cezalar dahil 55.2 trilyon TL. civarında bulunduğu tahmin edilen borç-alacak ilişkisinin tasfiyesi yoluna gidilmiştir,

b) Hükümetin sevkettiği Kanun Tasarısında bulunmamakla beraber Meclis Plan ve Bütçe Komisyonunda yapılan değişikliklerle; belediyelerin İller Bankasına olan kısa vadeli borçlarının da, kanun kapsamından çıkarılması ve 31.12.1991 tarihi ile bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih arasında, bu Kanunla tahkim edilen borçlara mahsuben yapılmış kesintilerin ilgili belediyelere iadesi kabul edilmiştir,

c) Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda yapılan değişikliklerle de, keza Hükümet Tasarısında özellikle Hazinesinin Merkez Bankasına olan (kısa vadeli avansı hariç) takas ve mahsup yolu ile tasfiye işlemi dışında tutulurken, bu husus dahi Kanun kapsamına dahil edilmiş, ayrıca Kanun kapsamına alınan kurum ve kuruluşların listesine; Türkiye Emlak Bankası, Türkiye Halk Bankası A.Ş., Denizcilik Bankası T.A.Ş., Türkiye Öğretmenler Bankası T.A.Ş., Etibank, Sümerbank ve Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ş. ile Arsa Ofisi ve katma bütçeli kuruluşlar ilave edilmiştir.

2. İncelenen Kanunda görülen başlıca aksaklıklar şunlardır.

a) Tabloda gösterildiği üzere bu Kanun kapsamına giren önemli kamu kurumlarının tahmini borç-alacak ilişkisi incelendiğinde; sadece 6.5 trilyon TL.nin tasfiye edilebileceği, bakiyenin ise;

— Hazinesinin Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankasından kullandığı kısa vadeli avansın kapsamı dışında olması halinde 35 trilyon TL.lik,

— Kapsam içinde kalması halinde ise, 48.6 trilyon TL.lik, Hazine tahvili ile kapatılabileceği anlaşılmaktadır.

Diğer bir deyimle verimsiz çalışan ve başarısız KİT'lerin, Belediyelerin ve Birliklerin borçları af edilmektedir.

KAMU KURUMLARI ARASINDAKİ BORÇ-ALACAK İLİŞKİSİ (TAHMİNİ)

Borçlar		Alacaklar	
KİT'lerin borçları	33.623	KİT'lerin Hazineden alacağı (Görev zararı)	6.546
Belediyelerin borçları	4.226	Hazine tahvili	35.025
Birliklerin borçları	3.722		
Ara toplam	41.571		41.571
Hazine'nin borcu (T.C.Merkez Bankası kısa vadeli avans)	13.600	Hazine tahvili	13.600
TOPLAM	55.171	TOPLAM	55.171

b) Kamu kurum ve kuruluşları arasında borç-alacak ilişkisinin tasfiyesi gerekli görülmele beraber, bu işlem için uygulanacak yöntemin ek bütçe veya tahkim müessesesi olması gerektiği düşünülmektedir.

Tahkim yönteminin seçimi halinde ise, Kanun kapsamı avans ve kısa vadeli kredilerin dışında kalan, kronik hale gelmiş, tahkim tarifine uygun gerçek borçları içerecek şekilde düzenlenmesi daha uygun olacaktır.

Dolayısı ile Hükümet Tasarısında yeralmayan, Plan ve Bütçe Komisyonunun önerileri arasında bulunmayan, avans ve kısa vadeli kredilerin tahkim kapsamına alınması son derece sakıncalı sonuçlar yaratacaktır.

c) Bu Kanun kapsamına alınan kamu kurum ve kuruluşları listesinde ise T.C. Ziraat Bankası ve Merkez Bankasının hangi borçlarının tahkim kapsamına alınacağı, Kanun içinde tadat edilmesine rağmen, listeye ilave edilen diğer kamu bankalarının hangi borç ve alacaklarının tahkim kapsamına alınacağı belirtilmemiştir.

Bilindiği üzere, bankaların birbirlerine olduğu gibi, kamu kurum ve kuruluşlara farklı borçları ve alacakları olabilir. Bu borç ve alacakların hangilerinin tahkim kapsamına alınacağına Kanun hükmü ile açıklık getirilmesine veya ticarî nitelikli bankaların tahkim listesinden çıkarılmasında fayda mülâhaza edilmektedir.

d) Kanununun 2 nci maddesine ekli cetvelde 12 ve 13 üncü sıralarda yer alan Tarım Satış Kooperatifleri Birliği ile Tarım Kredi Kooperatifleri kamu niteliğinde olmasına rağmen, özel mülkiyeti olan kurumlardır. Bu birlik ve kooperatiflerin kamu kurumlarına ve bilhassa T.C. Ziraat Bankasına olan 5 Trilyon TL. civarındaki borçlarının tahkim edilmesi, bir başka deyimle kamu alacaklarının affı şeklinde mütalaa edilebilir.

Bilindiği üzere, bu birliklere ve kooperatiflere Hükümet tarafından verilen görevin gereği yapılan faaliyet zararları “görev zararı” olarak karşılanmaktadır.

Tahkim kapsamına alınan borçları ise, kurmuş oldukları sanayi tesislerinin finansman giderileridir. Dolayısı ile bu birlik ve kooperatiflerin kendi borçlarının affı yerine, sahip oldukları sanayi tesislerinin hisselerinin alacaklı bankalara veya kamu ortaklığına devrinin yapıp, bor-sada satılması kaydı ile tahkim kapsamına alınmasının daha yararlı sonuçlar vereceği düşünülmektedir.

e) 31.1.1984 tarih ve 2974 sayılı “Bazı Kurum ve Kuruluşların Borçlarının Tahkimi Hakkında Kanun” kabul edilmiş ve buna göre işlem yapılmıştır.

Kesinlikle bu Kanunda Hazinesinin T.C. Merkez Bankasına olan kısa vadeli borçları Kanun Kapsamı dışında tutulmuştur.

Bilindiği üzere 14.1.1970 tarih, 1211 sayılı “Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası Kanunu’nun 50 nci Maddesine göre; banka, miktarı cari yıl genel bütçe ödenekleri toplamının % 15’ini geçmemek üzere Hazineye kısa vadeli bir avans hesabı açmaktadır.

Bu avans hesabına uygulanacak faiz haddi ile ekonomik durum göz önünde tutularak, kullanılacak avans nispeti Maliye ve Gümrük Bakanlığı ile banka arasında kararlaştırılmaktadır.

Sözü edilen maddenin gerekçe bölümünde de ifade edildiği üzere, bütçe gelirlerinin tahsilatı Devlet harcamalarına paralel bir seyir takip etmemektedir. Modern Devlet maliyesinde önce bütçe tahsilatını yapmak, sonra harcamalara girişmek mümkün değildir. 1 Ocakta başlayan malî yılda Devlet vergi tahsilatını beklemeden birtakım yatırımlara girişmek, cari masraflarda bulunmak mecburiyetindedir. Bu işlemin finansmanı için en önemli kaynak Merkez Bankası avansıdır.

Hazineye kısa vadeli avans hesabı açılmasıyla ilgili 50 nci madde yürürlükten kaldırılan 1715 sayılı Kanununun 34 üncü maddesinin ikinci fıkrasına tekabül etmektedir. Bu fıkra bir kaç defa değişikliğe uğramıştır.

3492 sayılı Kanunla 34 üncü maddeye ilave olunan fıkranın ilk şeklinde, “Bankanın, miktarı sermayesiyle ihtiyat akçeleri mecmuunun % 50’si nispetinde olmak üzere Hazineye kısa vadeli avans hesabı” açacağı belirtilmekte idi.

27.4.1955 tarihli ve 6544 sayılı Kanunla bu oran cari yıl masraf bütçeleri toplamının % 15’i seviyesine çıkarılmış, bilahare 24.2.1961 tarih ve 260 sayılı Kanunla bu oran % 5’e indirilmiş ise de, 29.4.1965 tarih ve 583 sayılı Kanunla oran % 10’a, 1969 yılı bütçe kanunu ile % 12’ye ve nihayet halen yürürlükte bulunan 14.1.1970 tarih ve 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası Kanunu ile de % 15’e yükseltilmiştir.

“% 15 oranı”, açılacak avans hesabının azamî limiti olup bu oran, ekonomik durum göz önünde tutularak Maliye ve Gümrük Bakanlığı ile Merkez Bankası arasında kararlaştırılmaktadır.

Genel olarak, hemen hemen her memleket mevzuatında Merkez Bankasının kısa vadeli ihtiyaçlarını karşılamak üzere Devlete kredi vermesi, Hazine bonoları alıp satması hakkında hükümler mevcuttur. Muhtelif memleketler arasında farklılık, bu kredinin tavanı, verilmiş zamanı, tasfiye şekli, faiz gibi konulardır.

Örneğin Almanya, Fransa, İtalya, Hollanda, İngiltere, Kanada ve Japonya'da bu konu ile ilgili düzenlemeler tespit edilmiştir.

Asıl olan Merkez Bankasından alınan kısa vadeli bu avansın belirlenen süre içinde Hazine Bankaya kesintisiz iadesidir.

Sonuç olarak avans ve kısa vadeli kredilerin kanun kapsamı içerisine alınması, tahkim kapsamına giren kurum ve kuruluşların arasına ticarî nitelikteki kamu bankalarının dahil edilmesi, özel niteliği bulunan Tarım Satış Kooperatifleri Birliği ile Tarım Kredi Kooperatiflerinin tahkim kapsamına alınmasının yaşalara aykırı bir mahiyet taşıdığı düşünülmektedir.

Aynı zamanda, bazı belediyelerin borçlarını affetmekle, başarısız belediyeler ödüllendirilirken, başarılı belediyeler cezalandırılmaktadır. Bundan sonra, belediyelerin vergi, sigorta ve elektrik bedeli gibi kamu borçlarını ödememeleri teşvik edilmiş olacaktır.

Bu sebeple 7.5.1992 tarih ve 3799 sayılı "Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Birbirlerine Olan Borçlarının Tahkimi Hakkında Kanun" Anayasanın 89 uncu Maddesi gereğince bir defa daha görüşülmek üzere iade edilmiştir.

Arz ederim.

Turgut Özal
Cumhurbaşkanı

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Plan ve Bütçe Komisyonu
Esas No. : 1/411, 3/481
Karar No. : 57

19.6.1992

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda görüşülerek kabul edilen ve onaylanmak üzere Cumhurbaşkanlığına sunulan 7.5.1992 tarih ve 3799 sayılı "Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Birbirlerine olan Borçlarının Tahkimi Hakkında Kanun", Cumhurbaşkanı tarafından Anayasanın 89 uncu maddesi uyarınca bir defa daha görüşülmek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına geri gönderilmiş ve Başkanlıkça, gerekçeli geri gönderme tezkeresi ile birlikte 27.5.1992 tarihinde Komisyonumuza havale edilmiştir.

Söz konusu Kanun ile gerekçeli geri gönderme tezkeresi Komisyonumuzun 17.6.1992 tarihinde yaptığı 41 inci birleşiminde Hükümeti temsilen Devlet Bakanı Tansu Çiller'in başkanlığında Maliye ve Gümrük Bakanlığı, Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı temsilcilerinin de katılmalarıyla incelenip görüşülmüştür.

Geri gönderme tezkeresinde;

Avans ve kısa vadeli kredilerin tahkim kapsamına alınmasının sakıncalı sonuçlar yaratacağı,

— Verimsiz çalışan ve başarısız KİT'ler ile belediye ve birliklerin borçlarının af edildiği,

— T. C. Ziraat Bankası ile Merkez Bankasının hangi borçlarının tahkim kapsamına alınacağına Kanun içinde tadat edilmiş olmasına rağmen, diğer kamu bankalarının hangi borç ve alacaklarının tahkim kapsamına alınacağına belirtilmediği,

— Kamu kurum ve kuruluşları niteliğinde olmasına rağmen özel mülkiyeti olan Tarım Satış Kooperatifleri Birliği ve Tarım Kredi Kooperatiflerinin tahkim kapsamına alınan borçlarının kurmuş oldukları sanayi tesislerinin finansman girdilerinden kaynaklandığı, dolayısıyla bu birlik ve kooperatiflerin kendi borçlarının affı yerine sahip oldukları sanayi tesislerinin hisselerinin alacaklı bankalara veya kamu ortaklığına devrinin yapılıp, borsada satılması kaydıyla tahkim kapsamına alınmasının daha yararlı sonuçlar vereceği ifade edilmektedir.

Sonuç olarak, 7.5.1992 tarih ve 3799 sayılı "Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Birbirlerine Olan Borçlarının Tahkimi Hakkında Kanun"un, Anayasanın 89 uncu maddesi gereğince bir defa daha görüşülmek üzere iade edildiği belirtilmektedir.

Kanun ve geri gönderme tezkeresinin tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

Anayasanın 89 uncu maddesinde belirtilen 15 günlük sürenin, Kanunun kabul edildiği tarihten mi yoksa Cumhurbaşkanlığına sunulduğu tarihten mi geçerli olarak başlayacağı konusunda çeşitli görüşler öne sürülmüş,

— Tarım Satış Kooperatifleri Birliği ve Tarım Kredi Kooperatiflerinin Özel Kuruluşlar niteliğinde olmasına rağmen, Hükümetin direktifine bağlı olarak destekleme alımlarından kaynaklanan görev zararlarının hükümet tarafından karşılandığı, sözkonusu kooperatif ve birliklerin T. C. Ziraat Bankasına olan kredi borçlarının ise kurmuş oldukları Sanayi tesislerinin finansman girdilerinden kaynaklandığı, bu nedenle anılan kuruluşların borçlarının tahkim kapsamına alınmasının bir nevi borç affı mahiyeti taşıdığı, bunun ise tüm çiftçi kesimine yansımayaacağı için bir takım haksız rekabete yol açacağı,

— 1983 sonundan itibaren Hükümetlerin serbest piyasa ekonomisini benimseyerek buna yönelmeleri sonucunda, o güne kadar kapalı ekonomi içerisinde başarılı olarak görev yapan KİT'lerde de liberasyona gidilmesi zaruretinin ortaya çıktığı, bunun sonucunda ise, doğal olarak sözkonusu KİT'lerin modernizasyon ve hizmet amaçlı borçlarının arttığı, ancak bu borçların uzun vadeli borca dönüştürüleceğinin beyan edilmesine rağmen bugün yine kısa vadeli borçlanmaya gidildiği,

— Ocak ayı başında açıklanan 1992 yılı Kamu Finansmanı açığının daha yılın yarısına gelinmeden geçildiği, bunun siyasal tercihlerin bir sonucu olabileceği, ancak ekonomideki bu tikanıklığın Anayasada öngörüldüğü gibi kaynağı gösterilmek kaydıyla ek bütçe ile yapılmasının daha doğru olacağı,

gibi eleştiriler yanında,

— Geçmişte de Hükümetlerin kamu kurumu ve kuruluşları arasında bozulan borç alacak ilişkisini yeniden düzenlemek amacıyla tahkim yasaları çıkarttığı,

— Yıllardan beri yapılan yanlış uygulamalar sonucunda kamu kurum ve kuruluşlarının borçlarının biriktiği ve hükümetin, bu kanun ile eski dönemlerdeki uygulamadan doğan borçları tahkim ederek daha sağlıklı bir ekonomik sistem oluşturmaya çalıştığı,

— Kanunun biran önce yürürlüğe girmesinin ekonomiyi düzeltme yönünde hükümetin çalışmalarına yardımcı olacağı,

gibi olumlu görüşler dile getirilmiştir.

Hükümet adına yapılan açıklamada ise,

— Kamu kesiminin ekonomik açıdan kilitlendiği bir noktada devletin borç alacak düzeni yeniden disiplini altına alarak daha sağlıklı bir ekonomik sistem getirmek arzusunda olduğu,

— Kısa vadeli avansın % 15 limitinin aşılmadığı, ancak 13.6 trilyonluk ek bir imkân sağlanacağı ve hazinenin bu avansı ciddi ve dikkatli bir şekilde kullanacağı,

— Enflasyonun gerçek nedeninin kamu açığı olduğu, kısa vadeli avans ile iç borcun enflasyon bakımından aynı etkide bulunduğu, Hükümetin asıl amacının kamu açığının kapatılması olduğu, bu sebeple Fonların bütçe içerisinde toplandığı, Destekleme fiyat alımlarında yeni uygulamalara gidildiği, toplu sözleşmelerin yeni bir anlayışla götürüldüğü ve bütün bunların sonucunda da enflasyonun daha aşağılara çekilmesinin mümkün olabileceği,

— Kanunda öngörülen yetki çerçevesinde birlik ve kooperatiflerin sanayileşme faaliyeti ile desteklemeden kaynaklanan borçlarının birbirinden kesinlikle ayrılacağı, Sanayi teşislerinin finansman ve faaliyetlerinden kaynaklanan borçlarının tahkim kapsamına alınmayacağı,

Belirtilmiştir.

Yapılan bu açıklamalar ve verilen tamamlayıcı bilgilerden sonra Kanunun tümü Komisyonumuzca benimsenerek maddelerinin görüşülmesine geçilmiştir.

Kanunun 1, 2, 3 ve 4 üncü maddeleri ile yürürlük ve yürütmeye ilişkin 5 ve 6 ncı maddeleri ile 2 nci maddeye bağlı cetvel Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan
İlyas Aktaş
Samsun
Üye
Veli Andaç Durak
Adana
Üye
Halil Demir
Aksaray
Üye
Veyysel Atasoy
Antalya
Üye
Melih Pubuçcuoğlu
Balıkesir
Muh. Şerhim eklidir.
Üye
Necmi Hoşver
Bolu
Üye
Yılmaz Ovalı
Bursa
Muh. Şerhim eklidir.
Üye
Adnan Keskin
Denizli
Üye
Mehmet Döner
Hatay
Üye
Rüştü Kâzım Yücelen
İçel
Muh. Şerhim eklidir.
Üye
Adnan Kahveci
İstanbul
Muh. Şerhim eklidir.
Üye
Işın Çelebi
İzmir
Muhalafet Şerhim ektedir.
Üye
Abdullah Gül
Kayseri

Kâtip ve Bu Raporun Sözcüsü

Haydar Oymak
Amasya
Üye
Timurçin Savaş
Adana
Üye
Mehmet Nedim Budak
Ankara
Üye
Hüseyin Babalı
Balıkesir
Üye
Zeki Ergezen
Bitlis
Üye
Mustafa Çiloğlu
Burdur
Üye
Neşefel Şahin
Çanakkale
Üye
M. Halûk Müftüler
Denizli
Üye
Nihat Matkap
Hatay
Üye
Nami Çağan
İstanbul
Üye
Z. Selçuk Marıflı
İstanbul
Muh. Şerhim eklidir.
Üye
Rıfat Serdaroğlu
İzmir
Üye
Alaettin Kurt
Kocaeli

Üye
Mehmet Ali Yavuz
Konya

Üye
Refiiddin Şahin
Ordu
Üye
Koray Aydın
Trabzon

Üye
Ekrem Pakdemirli
Manisa
Muh. Şerhim eklidir.
Üye
Hasan Peker
Tekirdağ
Üye
Kamer Genç
Tunceli
Muh. Şerhim eklidir.

MUHALEFET ŞERHİ

Tahkim yasalarına, yapısal değişikliklerin ekonomiye sokulduğunda müracaat edilmişlerdir. Bugün yapısal bir değişiklik gündemde ise Tahkim Yasasının,

1. Hazinesinin kendi borcunu, Merkez Bankasında konsolide etmesi bir kimsenin kendine olan borcunu yine kendi cebinde dondurması gibi gülünç bir şeydir. Hazine 1961 yılında kendi borcunu tahkim edildiği iddia edilse de, o günün askerî rejiminde müracaat edilmiş ve kısa vadeli avans limitinin % 15'ten % 5'e düşürüldüğü bir dönemde yapılmış olabilir. Bugün limit düşürülüyor ki, kendi borcunu, konsolide etme gereği ortaya çıksın.

2. Birliklerin borçları, birliklere ortak olan kooperatif üyelerinin olup bu üyelerin sayısı toplam köylü nüfusumuzun çok küçük bir bölümünü meydana getirmektedir. Küçük bir zümreye büyük bir atıfet yapılmaktadır.

3. Belediye borçlarının tahkim edilmesi belediyeler arasında haksız bir uygulama meydana getirecektir. Hesabını bilen belediye ile hesabını bilmeyen belediyeler arasındaki farkı ortadan kaldırmaktadır. Bundan sonra belediyeler ne prim ve ne de vergi borçlarını öder.

Bu sebeplerden ötürü Kanunun tümüne karşıyız.

Ekrem Pakdemirli

Manisa

Selçuk Marıflı

İstanbul

Rüştü Kâzım Yücelen

İçel

İşın Çelebi

İzmir

Adnan Kahveci

İstanbul

MUHALEFET ŞERHİ

3799 Sayılı Kanun Türkiye Büyük Millet Meclisince 7.5.1992 tarihinde kabul edilmiştir. Anayasanın 89 uncu maddesi gereğince Cumhurbaşkanı Türkiye Büyük Millet Meclisince kabul edilen kanunları 15 gün içinde yayınlar veya bir daha görüşülmek üzere aynı süre içinde geriye gönderir.

Kanunun Cumhurbaşkanınca iadesi 27.5.1992 tarihinde vaki olmuştur. Kabul tarihi ile iade tarihi günleri haricinde geçen gün sayısı 19 gündür.

O halde, 15 günlük süre geçtikten sonra Cumhurbaşkanının Kanunu geriye göndermesi Anayasanın 89 uncu maddesine aykırılık teşkil etmektedir.

Bu sebeple yayınlanmış sayılması gereken 3799 sayılı Kanunun yeniden görüşülmesine muhalifiz. 18.6.1992

Melih Papuççuoğlu

Balıkesir

Yılmaz Ovalı

Bursa

MUHALEFET ŞERHİ

Anayasanın 89 uncu maddesine göre, Cumhurbaşkanı Türkiye Büyük Millet Meclisince kabul edilen yasaları kabul tarihinden itibaren 15 günlük süre içinde ya imzalayarak yayımlaması veya bu süre içinde bir daha görüşülmek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisine geri göndermesi gerekmektedir.

Olayda 7.5.1992 günü Türkiye Büyük Millet Meclisince kabul edilen yasanın Cumhurbaşkanı'nca en geç 21.5.1992 tarihine kadar ya yayımlanmasına veya geri gönderilmesine karar vermesi gerekmekteydi.

Olayda ise, Cumhurbaşkanı 15 günlük süre geçtikten beş gün sonra yasayı geri göndermiştir. Bu durum Anayasaya açıkça aykırıdır. 15 gün geçtikten sonra artık Cumhurbaşkanı'nın bu yasa üzerindeki tasarruf yetkisi kalkmıştır. Yasa otomatikman yürürlüğe girmiştir.

Bu itibarla bu yasanın Türkiye Büyük Millet Meclisince tekrar ele alınması Anayasaya aykırıdır.

Bu düşüncelerle Kanunun yeniden ele alınmasına karşıyım.

Kamer Genç
Tunceli

Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Birbirlerine Olan Borçlarının Tahkimi Hakkında Kanun

Kanun No. 3799

Kabul Tarihi : 7.5.1992

Amaç ve Kapsam

MADDE 1. — Ekonomide malî istikrarın sağlanması amacıyla bu Kanun kapsamına giren tüm kurum ve kuruluşların birbirlerine olan borçları (anapara, faiz, gecikmeye ilişkin cezalar dahil) bu Kanun esasları çerçevesinde tahkim olunur.

Banka hüviyetindeki kuruluşların; Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'na olan borçlarından yalnız bu Kanun kapsamına giren kurum ve kuruluşlarla ilgili olanları tahkime tabi tutulur.

Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Borçları

MADDE 2. — Bu Kanuna ekli cetveldeki fon, daire, idare, teşekkül, banka, kurum, kuruluş ve birliklerin 31.12.1991 tarihinde birbirlerine olan birinci maddedeki söz konusu borçları ile Toprak Mahsulleri Ofisi ve Birliklerin bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihteki Merkez Bankası ve Ziraat Bankası borçları (Belediyelerin İller Bankasına olan kısa vadeli borçları hariç) takas ve mahsup yoluyla tasfiye edildikten sonra Hazinece devir alınarak tahkime tabi tutulur ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası bilançosunda aktifleştirilir.

Takas ve mahsuba, itfaya, devire ve aktifleştirilmeye tabi tutulacak borç miktarları ilgili kuruluş, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ve Hazine ve Dışticaret Müsteşarlığı tarafından müştereken bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde tespit edilir.

Borç tutarlarının belirleneceği 31.12.1991 tarihi itibarıyla tahakkuk etmiş borç bakiyeleri-ne ilişkin olarak daha sonraki tarihte yapılacak borç ödemeleri geri talep edilemez.

Belediyelerin, İller Bankasına olan yatırım kredisi borçları ile ilgili olarak, Bankaca 31.12.1991 tarihi ile bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih arasında bu borçlara karşılık yapılan kesintiler belediyelere iade edilir.

Tahvil Çıkarma ve Bütçelendirme Yetkisi

MADDE 3. — Bu Kanunun uygulanması nedeniyle işlemlerin gerektirdiği miktarı aşmak kaydıyla; özel tertip tahvil çıkarmaya ve tahvil şartlarını tespit etmeye, Hazine ve Dışticaret Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanın teklifi üzerine Başbakan; yılı bütçesinde mevcut veya açılacak yeni tertiplere gereğine göre ödenek, gelir ve gider kaydetmeye Maliye ve Gümrük Bakanı yetkilidir.

Bu Kanun kapsamına giren kuruluşların tahkime tabi tutulacak borç ve alacaklarını nitelikleri itibarıyla değerlendirmeye ve uygulama konusunda doğacak sorunları çözmeye Hazine ve Dışticaret Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan yetkilidir.

Vergi Muafiyeti

MADDE 4. — Bu Kanun uyarınca yapılacak işlemler her türlü vergi, resim ve harçtan muafur.

Yürürlük

MADDE 5. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 6. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Birbirlerine Olan Borçlarının Tahkimi Haklarında Kanun

Amaç ve Kapsam

MADDE 1. — Kanunun 1 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Borçları

MADDE 2. — Kanunun 2 nci maddesi bağlı cetvel ile birlikte aynen kabul edilmiştir.

Tahvil Çıkarma ve Bütçelendirme Yetkisi

MADDE 3. — Kanunun 3 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Vergi Muafiyeti

MADDE 4. — Kanunun 4 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Yürürlük

MADDE 5. — Kanunun 5 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Yürütme

MADDE 6. — Kanunun 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

KANUNA BAĞLI CETVEL

İkinci Maddeye Ekli Cetvel

1. Hazine
2. T.C. Merkez Bankası
3. Kamu Bankaları (T.C. Ziraat Bankası, İller Bankası, T. Emlak Bankası, T. Halk Bankası A.Ş., Denizcilik Bankası T.A.Ş., T. Öğretmenler Bankası T.A.Ş., Etibank, Sümerbank ve T. İhracat Kredi Bankası A.Ş.)
4. Sosyal Sigortalar Kurumu
5. T.C. Emekli Sandığı
6. BAĞ-KUR
7. Belediyeler
8. İSKİ, İETT, EGO, ASKİ
9. 1991 yılı Genel Yatırım ve Finansman Programında yer alan Kamu İktisadî Teşebbüsleri ve bunların Bağlı Ortaklıkları
10. Kamu Ortaklığı İdaresi
11. Toplu Konut İdaresi
12. Tarım Satış Kooperatifleri Birlikleri
13. Tarım Kredi Kooperatifleri
14. Arsa Ofisi Genel Müdürlüğü
15. Katma Bütçeli Kuruluşlar
16. Özelleştirme kapsamındaki Kamu İktisadî Teşebbüsleri ve Bağlı Ortaklıklar

Plan ve Bütçe Komisyonunca 2 nci maddeye bağlı cetvel aynen kabul edilmiştir.

